

Onredelijke beperking lijfrenteaf trek

Wanneer u voor een ondernemer zijn lijfrenteaf trek wilt berekenen, moet rekening worden gehouden met eventuele pensioenopbouw bij een beroepspensioenfonds. De premie die de ondernemer betaalt aan het beroepspensioenfonds verlaagt de inkomensgrondslag voor de berekening van de maximale lijfrenteaf trek.

DOOR ROBBERT VAN WOERDEN EN
COREY DEKKERS

Daarnaast wordt de opgebouwde pensioenaanspraak meegenomen in de berekening van de factor A. Feitelijk beperkt de opbouw bij het beroepspensioenfonds twee keer de aanvullende opbouw mogelijkheden voor deze IB-ondernemers.

Ondernemers kunnen net als werknemers door het sluiten van een lijfrentepolis of lijfrenterekening hun inkomen op pensioendatum verhogen. De betaalde premie kan in mindering worden gebracht op het inkomen als er sprake is van een pensioentekort. Het werkelijke pensioentekort is niet bepalend voor de lijfrenteaf trek. De lijfrenteaf trek moet voortkomen uit nog niet benutte jaar- en reserveeringsruimte. Een van de factoren die van invloed is op de jaarruimte betreft de jaarlijkse pensioenaangroei, ofwel de factor A. Ook de pensioenaangroei van de werknemer of de ondernemer die deelneemt aan een beroepspensioenfonds zal de jaarruimte verminderen. Dat lijkt terecht omdat de pensioenopbouw het pensioentekort daadwerkelijk verkleint. De huidige systematiek pakt echter voor IB-ondernemers slecht uit. Dat heeft te maken met de wijze waarop de premiegrondslag voor de lijfrenteaf trek wordt berekend. In dit artikel laten wij aan de hand van een voorbeeld zien wat de consequentie van de huidige wetgeving is en of dit opgelost kan worden.

De jaarruimte

Om voor lijfrenteaf trek in aanmerking te komen, moet worden voldaan aan een aantal voorwaarden. Zo moeten de betaalde premies betrekking hebben op een of meer van de in art. 3.125 Wet IB 2001 genoemde lijfrentevormen. Dit betreft een oudedagslijfrente of een nabestaandenlijfrente. Daar

naast moeten de premies voor lijfrenten dienen als compensatie van een pensioentekort. De af trek is gemaximeerd tot de bedragen zoals bepaald in art. 3.127, 3.128 en 3.129 Wet IB 2001.

In dit artikel staat de jaarruimte centraal. De maximale jaarruimte bedraagt 17% van de premiegrondslag van het voorafgaande kalenderjaar minus de opbouw van pensioenaanspraken en de dotatie aan de oudedagsreserve (OR). De jaarruimte wordt dus als volgt berekend:

$$17\% (\text{premiegrondslag} - \text{€ } 11.811) - 7,5A - \text{OR}$$

De premiegrondslag is het gezamenlijke bedrag van de winst uit onderneming voor toevoeging aan en afneming van de oudedagsreserve en voor ondernemersaf trek, het belastbare loon, het belaste resultaat uit overige werkzaamheden en de belaste periodieke uitkeringen en verstrekkingen. De premiegrondslag voor 2010 is gemaximeerd op € 158.788. Dit is na af trek van de franchise van € 11.811.

Huidige systematiek ongunstig voor IB-ondernemers

De factor A betreft de pensioenaangroei in het voorafgaande kalenderjaar. De OR betreft de dotatie aan de oudedagsreserve.

Voorbeeld

Twee notarissen hebben een goedlopende maatschap. Rick van Vliet is 58 jaar. De andere venoot is Satish Menzo. Hij is 49 jaar. Rick en Satish nemen verplicht deel aan de beroepspensioenregeling van

Drs. Robbert van Woerden
en Corey Dekkers MFP FF
Senior pensioenspecialisten
Pensioennavigator BV

het notariaat. In deze pensioenregeling bouwt iedere deelnemer, ongeacht zijn leeftijd, een vaste pensioenaanspraak op. Voor 2009 en 2010 bedraagt deze € 781,20. De pensioenpremie is wel leeftijdsafhankelijk. Uit de premietabel van 2009 blijkt dat de pensioenpremie voor Rick € 16.525 bedraagt. De premie voor Satish bedraagt, omdat hij jonger is, € 13.928. De winst in de maatschap vóór aftrek van de persoonlijke kosten bedraagt € 312.000 en is als volgt verdeeld.

		Rick	Satish
10% over het vermogen primo 2009	Plus	€ 7.000	€ 5.000
Verdeling restant (312.000 - 12.000)/2	Plus	€ 150.000	€ 150.000
Premies beroepspensioenfonds	Minus	€ 16.525	€ 13.928
Winst uit onderneming		€ 140.475	€ 141.072
Af: ondernemersaftrek			
- Zelfstandigenaftrek	Minus	€ 4.488	€ 4.488
Grondslag mkb-vrijstelling		€ 135.987	€ 136.584
Af: mkb-vrijstelling 10,5%	Minus	€ 14.278	€ 14.341
Belastbare winst uit onderneming 2009		€ 121.709	€ 122.243

Het betreft hier de cijfers van 2009. Over 2010 bedraagt de mkb-vrijstelling namelijk 12%. Rick en Satish willen in 2010 hun maximale jaarruimte benutten en vragen u deze te berekenen. Om de jaarruimte te berekenen, dient de premiegrondslag bepaald te worden. Dit is de winst uit onderneming voor toevoeging aan en afnemning van de oudedagsreserve en voor de ondernemersaftrek. Dat betekent dus dat het gaat om de winst uit onderneming ná aftrek van de premie betaald aan het beroepspensioenfonds. De factor A is de pensioenaangroei over 2009 en is voor beiden € 781,20.

	Rick	Satish
Winst uit onderneming	€ 140.475	€ 141.072
Franchise	€ 11.811	€ 11.811
Premiegrondslag	€ 128.934	€ 129.261
17% van de premiegrondslag	€ 21.918	€ 21.974
7,5 x de factor A	€ 5.859	€ 5.859
Jaarruimte	€ 16.059	€ 16.115

Bij deze berekening wordt dus gebruikgemaakt van de winst uit onderneming ná aftrek van de premies betaald aan het fonds. Toch moeten we voor dezelfde pensioenregeling ook nog rekening houden met de pensioenaangroei. Daarmee wordt bij de

bepaling van de jaarruimte dus tweemaal rekening gehouden met de verplichte deelname aan het beroepspensioenfonds. Onzes inziens worden deze IB-ondernemers daarmee extra beperkt in hun opbouw mogelijkheden. Rechtvaardiger is wanneer de premies voor het beroepspensioenfonds niet in mindering moeten worden gebracht voor de berekening van de premiegrondslag. De premiegrondslag voor Rick zou dan € 145.459 bedragen (€ 128.934 + 16.525). 17% hiervan is € 24.728. Na aftrek van de factor A resteert een jaarruimte van € 18.869. Het dubbel in acht nemen van de pensioenopbouw in het beroepspensioenfonds vermindert de maximale jaarruimte voor Rick met € 2610. Nu hebben zowel Rick als Satish een behoorlijke winst uit onderneming. Bij lagere winsten kan het zowel in acht nemen van de pensioenopbouw als van de pensioenpremie het verschil maken tussen een jaarruimte van circa € 2600 en geen jaarruimte.

Al enige tijd is er een sterke lobby om de mogelijkheden voor pensioenopbouw voor zzp'ers en andere IB-ondernemers te verruimen. Daarbij is het aspect van ondernemers die via een beroepspensioenfonds pensioen opbouwen, onderbelicht. Deze ondernemers bouwen dan wel pensioen op; deze pensioenopbouw verlaagt de mogelijkheden tot aanvullende aftrekbare lijfrentepremies aanzienlijk meer dan bij reguliere werknemers. Dit komt omdat de pensioenpremie de premiegrondslag voor de jaarruimte verlaagt en bovendien de pensioenaanspraak de lijfrenteaftrek nogmaals verlaagt omdat de aanspraak meetelt voor de bepaling van de factor A.

Naar onze mening zou het eerlijker zijn wanneer men voor de bepaling van de jaarruimte de premie voor het beroepspensioenfonds mee mag tellen bij de bepaling van de premiegrondslag. Dat kan bijvoorbeeld door in de inkomstenbelasting op te nemen dat de premiegrondslag voor de bepaling van de jaarruimte gelijk is aan de grondslag van de oudedagsreserve. De grondslag voor de oudedagsreserve is namelijk de winst uit onderneming vóór aftrek van de premie voor het beroepspensioenfonds. ■